

Lenkijoje pigiau, todėl ten ir traukiame

Šiaulių banko kasdienės bankininkystės direktorius Andrius Kamarauskas skaičiuoja: šiemet, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, labiausiai augo lietuvių išlaidos viešbučiuose (183%), restoranuose (154%), drabužių parduotuvėse (119%). Todėl lietuviai nepamiršo Lenkijos. Kadangi ten pigiau, auga atsiskaitymų dažnumas ir išleidžiamos sumos. Per pirmus penkis šių metų mėnesius, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, mokėjimų skaičius fizinėse vietose Lenkijoje išaugo 27%, o išleidžiama suma 88%. Tuo metu Lietuvoje atsiskaitymų skaičius išaugo 27%, o išlaidų suma 38%.

Lenkijoje kainos taip pat auga, nepaisant vyriausybės priemonių jas stabdyti. Visgi infliacija ten mažesnė nei Lietuvoje.

Miesto LAIKRAŠTIS

Marijampolės bestseleris

NEMOKAMAS. Ir www.miesto.lt

2022 m. birželio 30 d. Nr. 12 (1787)

Marijampolės kelias į ekonomikos centrų TOP 5 *

Vytautas ŽEMAITIS. Jeigu kelis šimtus darbuotojų talpinančiuose savivaldybės rūmuose yra vienas meras, tai ir J. Basanavičiaus aikštėje gali būti tik vienas prekiautojas ledais. Matyt, tokiu principu vadovavosi žmogus iš savivaldybės administracijos, ruošęs skelbimą, kviečiantį prekiauti ledais iš (nuo) laikinų prekybos įrenginių. „Prekybininkų skaičius ribotas – 1 prekiautojas ledais“, – pabrėžiama šio mėnesio pradžioje savivaldybės interneto svetainėje publikuotame skelbime.

O gal skelbimą kūrusiam valdininkui aikštė per langą pasirodė labai maža. Tokia maža, jog daugiau prekiautojų sutalpinti negali. Gali būti ir taip, tačiau labiau tikėtina, kad vienas prekiautojas pasirinktas dėl to, kad labai mažai pirkėjų – išskyrus Miesto dienų šventę ir dar vieną kitą renginį, aikštė visus metus būna, švelniai kalbant, apytuštė.

Spresti šią problemą norėtų valdžia – kaip įprasta, žodžiais – ir visuomenininkai, prieš metus organizavę apklausą, kaip įveikinti J. Basanavičiaus aikštę. Tačiau vežimas nėra iš vietos – vienas prekiautojas ledais tai tik patvirtina.

Akivaizdus ir kitas faktas – valdžiai trūksta idėjų. Bet juk jų galima pasidairyti svetur, pavyzdžiui, kad ir Vokietijos mieste Gelderne, kurio vienoje gatvių „atsivėrė“ praraja su tekančia lava. Tai gausybę susidomėjusiųjų pritraukiantis pasaulinio garso menininko Edgardo Muellero trimatis (3D) piešinys „Lavos išsiveržimas“. Jį „Miesto laikraščio“ dailininkė Kristina Budrienė „perkėlė“ į pagrindinę Marijampolės aikštę.

Pasižiūrėti išpuodingo vaizdo net karščiausiomis dienomis plūstų ne tik marijampoliečiai – visi miesto viešbučiai ištisus metus būtų užimti, nes ir žiemą lava niekur nedingtų. O kiek prie prarajos būtų suvalgyta ledų, sunku net įsivaizduoti. Viena aišku, vienas (1) prekiautojas jokiais būdais neapsidirbtų.

Kita vertus, nebūtina kopijuoti, tai net kažkaip negražu – juk turime ir savų dailininkų, ir kasmet atvykstančių iš Niujorko, Londono bei kitų pasaulio pakraščių. Kodėl jiems neužsakius J. Basanavičiaus aikštėje „pastatyti“ 3D tiltą per Šešupę Aušros gatvėje arba/ir daugiavandenią sporto areną. Atsietų tūkstančius kartų pigiau nei paimtų statybininkai.

Tiek žiūrovų, kiek E. Muellero „Lavos išsiveržimas“, šie objektai gal ir nepritrauktų (nors, kas žino?), tačiau marijampoliečiams bei miesto svečiams jie rodytų, kokių kelių turime žengti, kad, anot mero vizijos, Marijampolė kada nors taptų vienu iš penkių ekonomiškai galingiausių Lietuvos centrų.

*Kurio TOP'o kurioje vietoje dabar yra Marijampolė, aiškinasi ekonomistai

„Rail Baltica“: o mums lieka tik traukinio signalas

Arūnas KAPSEVIČIUS. Tvarkydamas savo archyvą aptikau storą aplanką, kuriame prieš vienuolika metų surinkti dokumentai apie europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica“ statybą. Tada vietinėje spaudoje keltas klausimas, ar bus naudos iš naujo geležinkelio marijampoliečiams ir Marijampolei? Šiandien galima atsakyti: naudos mažoka – tik budėtojų būdelė prie pervažos išvažiuojant iš miesto Kalvarijos link ir pavienių traukinių švilpukas.

2011 metų pavasarį iš Vilniaus pasklido žinia, kad bus tiesiamas naujas europinės vėžės geležinkelis Kaunas – siena su Lenkija, tik jau ne laukais, o per Marijampolės miestą. Teigta, kad nutiesus geležinkelį, juo per parą važiuos bent 38 sąstatai su krovniais. Pajutę, kad kažkas kažko nepasako iki galo, o gražūs pažadai skirti tik orui virpinti, į visuomeninę grupę susibūrę aktyvūs marijampoliečiai ėmėsi kovoti su buka valstybine propaganda ir ginti savo miestą. Vieni ruošėsi būsimiems rinkimams, kiti tiesiog stengėsi išsiaiškinti tikrą būsimos vėžės statybos tikslą ir pasekmes Marijampolei.

Tada respublikinėje spaudoje pasipylė užsakomieji straipsniai apie tai, kaip nesusipratėliai suvalkiečiai

nori sugriauti valstybę. Buvo ir linksma istorija, kai tarp visuomenininkų mėginta infiltruoti lietuviško saugumo skyriaus vadovą, tiesa, jau buvusį atsargoje. Jam ėmus domėtis mūsų veikla, pasiūliau pateikti klausimus raštu. Žmogelis daugiau nepasirodė.

Į Marijampolę atvyko pirmosios „Rail Baltica“ propagandos grupės: jų nariai aiškino, kad, nutiesus naują vėžę, mieste sumažės triukšmo, sunkiasvorių automobilių srautų, mažiau bus teršiama aplinka.

Europinis geležinkelis taps impulsu plėtotis pramoninei zonai, miestą pasieks 100-150 milijonų litų (30-45 mln eurų) investicijos, bus kuriamos naujos darbo vietos ir t. t.

Svečiams buvo nė motais, kad sunkiasvoris transportas jau keli metai nedrebina Geležinkelio ir aplinkinių gatvių namų pamatų, nes „fūros“ važiuoja miestą lenkiančia automagistrale „Via Baltica“.

Antano JANUŠONIO piešinys

Teigta, kad traukiniai važiuos nuo 100 iki 240 km/h greičiu, tačiau net ne specialistai suvokė – taip lėkdami palei senąją vėžę nutiestu geležinkeliu sąstatai kelionę baigtų griovyje neįveikę pirmojo postūčio.

Daugiau 3 psl.

Įtraukusis ugdymas – tai ir vertybė, ir iššūkis

Ignas GAIŽIŪNAS, švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėjas. Kiekvienas žmogus, kad ir koks jis būtų, – aukštas žemas, su antsvoriu ar be jo, brunetas ar blondinas, vyras ar moteris, sergantis ar sveikas, turintis negalią ar ne, – yra vertybė. Nuo šio supratimo prasideda kalba apie įtraukųjį ugdymą. Nuo supratimo, kad, nepriklausomai nuo to, kokios mes esame, visi turime teisę gyventi kartu, neužsidaryti savo vidinėse grupėse, bendruomenėse, kuriose galime rasti tik panašius į save. Kai kalbame apie įtraukųjį ugdymą, kalbame apie mokymąsi gyvenanti bendruomenėje ir apie veiklas, kurios padėtų mokykloms priimti vadinamuosius „kitokius vaikus“, išmokyti su jais dirbti taip, kad jie plėstų savo įgimtas galias. Tai nėra lengva. Įtraukusis ugdymas – tai ir vertybė, ir iššūkis.

Ambicingas planas

Norime sustiprinti mokyklas, kad jos galėtų drąsiai priimti visus vaikus. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kartu su neįgaliųjų organizacijomis, socialiniais partneriais yra parengusi įtraukiojo ugdymo planą, kurio tikslas – visose mokyklose sukurti geriausias sąlygas mokytis kiekvienam vaikui. Numatytos priemonės, kaip sustiprinti mokyklų pasirengimą priimti įvairių poreikių vaikus, pagerinti švietimo pagalbą, stiprinti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijas, keisti mokyklų bendruomenės nuostatas į specialiujų poreikių turinčių vaikų ugdymą. Planas gana ambicingas – turime daug pasiekti iki 2024 metų.

Švietimo pagalbinkai

Pirmiausia, kad įtrauktis – įvairių

poreikių vaikų ugdymas bendrose mokyklose – vykėtų sklandžiai, reikia daugiau švietimo pagalbos specialistų. Jie talkintų ir mokytojams, ir mokiniams. Jei klasėje yra vienas ar keli specialiujų poreikių turintys vaikai, mokytojui turi padėti kiti specialistai, taip pat mokinio padėjėjai.

Šiomet turime rekordinį mokytojų padėjėjų skaičių – savivaldybėse įsteigta daugiau nei 700 mokytojų padėjėjų etatų. Specialiosios pedagoginės pagalbos studijos įtrauktos į prioritetinių sąrašą, ir visi įstojusieji gaus beveik 300 eurų mėnesines stipendijas, o paskutiniiais studijų metais stipendija kils iki 500 eurų, jei studentas sudarys sutartį su savivaldybe ar mokykla ir įsipareigos po studijų ten dirbti ne trumpiau kaip 3 metus per 5 metų laikotarpį, ne mažiau kaip 0,7 etato.

Pernai rudenį maždaug 20 proc. padidintas visų švietimo pagalbos specialistų, dirbančių mokyklose ir pedagoginėse psichologinėse ar švietimo pagalbos tarnybose, darbo užmokestis, nuo šių metų atlyginimas padidintas dar 12,5 proc. Ateinančiais metais ketiname atlyginimą pakelti dar 10 proc. Tai turėtų padidinti šios profesijos patrauklumą.

Švietimo pagalbos specialistais galės tapti ir mokytojai, kurie pageidautų įgyti papildomą kvalifikaciją.

Metodinės priemonės

Dar šiomet planuojame sukurti praktines gaires, kaip sudaryti klasę ar grupę, kad visi vaikai galėtų lygiavertiškai ugdytis. Specialus modelis padėtų mokykloms atrasti optimalų variantą, kad kiek įmanoma daugiau įvairių poreikių mokinių galėtų būti ugdomi drauge, tačiau kartu būtų

sudarytos sąlygos dalį ugdymo organizuoti ir atskirai.

Mokiniams mokymasis kartu su specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais suteikia daug vertės, nes šie vaikai nuoširdesni, atviresni, natūraliai daugiau kuo džiaugiasi. Iš jų galime išmokyti mokėjimo mylėti ir nuoširdumo. Daug daugiau gali visi vaikai, svarbu tikėti jais.

Parengti metodiniai leidiniai, skirti tėvams, auginantiesiems autizmo spektro sutrikimą turinčius vaikus, mokytojams, ugdatiems tokius vaikus, ir leidinys mokiniams, supažindinantis su autizmo sutrikimą turinčio vaiko elgsena, specifika, paaiškinantis, kaip bendrauti, susidraugauti, kartu žaisti. Taip pat numatoma parengti daugiau metodinių priemonių, kurios padės suprasti, ugdyti specialiujų ugdymosi poreikių turinčius vaikus.

Parama visą laiką

Iki šių metų pabaigos pradės veikti Lietuvos įtraukties švietime centras. Jis bus atsakingas už priemonių parengimą, įtraukiojo ugdymo inovacijų diegimą, konsultacijas mokykloms. Jo darbuotojai galės suteikti tikslią pagalbą vaikams, turintiems didelių specialiujų ugdymosi poreikių.

Planuojame steigti ir regioninius mobilius konsultacinius centrus dabar veikiančių ir gerąją įtraukties patirtį turinčių specialiujų mokyklų pagrindu. Regioninių centrų specialistai taip pat atvyktų į mokyklą ir vietoje konsultuotų, padėtų spręsti konkrečias situacijas.

Specialiosios mokyklos

Klausimas, ar jos liks, gana dažnas,

kai kalbame apie įtrauktį – visų mokyklų atvėrimą specialiujų poreikių vaikams. Jos išliks. Nėra pasaulyje valstybės, kuri būtų uždariusi visas specialiąsias mokyklas. Jose bus ugdomi didelių ir labai didelių specialiujų ugdymosi poreikių turintys vaikai. Bet, žinoma, specialiujų mokyklų tinklas turi keistis. Jos turėtų ne tik ugdyti mokinius, bet ir kuo anksčiau, nuo pat mažens, suteikti vaikui reikalingą pagalbą ir paskui palydėti jį į bendrąją mokyklą.

Dalis specialiujų mokyklų taps regioniniais centrais, turinčios mažiau negu 60 mokinių, turėtų tapti bendrojo ugdymo mokyklų skyriais. Tokiu atveju specialiojoje mokykloje – skyriuje ugdomi vaikai, nors ir nesimokyti kartu, bet matytų kitus vaikus, sutiktų juos, pvz., valgykloje, bendruose koridoriuose, mokyklos kieme.

Mokosi kartu

Dabar maždaug devyniasdešimt procentų vaikų, turinčių specialiujų ugdymosi poreikių, mokosi kartu bendrojo ugdymo mokyklose. Nesitikime, kad 2024 m. įvyks tektoninis lūžis ir vaikai užplūs bendrąsias mokyklas. Tėvai vis tik ieško geriausiai vaiko poreikius atitinkančios mokyklos. Jiems turime sudaryti galimybę rinktis.

Neretu atveju dėl specialistų kiekio specialioji mokykla išliks ta vieta, kurioje kai kurie vaikai galės gauti geresnį ugdymą ir geresnę pagalbą. Dėl to tampa labai svarbus švietimo skyrių ir pedagoginių psichologinių tarnybų darbas padėti tėvams atrasti geriausias sąlygas ir geriausiai jų vaikams tinkančias mokyklas.

Gydo nemokamai

Valstybinė ligonių kasa primena, kad vaikams, moksleiviams, besimokantiems dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, profesinių mokyklų dieniniuose skyriuose, bet ne ilgiau nei jiems sukanka 24 metai, bei socialiai remtiniams asmenims gydantis dantis poliklinikoje, kurioje jie yra prisirašę, mokėti nereikia nei už pirmines odontologines paslaugas, nei už plombines ar kitas odontologines medžiagas. Socialiai remtini gyventojai turi pateikti gyvenamosios vietos savivaldybės socialinės paramos skyriaus pažymą. Kitiems apdraustiesiems gydantis dantis poliklinikoje, kurioje jie yra prisirašę, reikia sumokėti už plombines ar odontologines medžiagas, vienkartinės priemonės.

Pirminėms odontologinėms paslaugoms priskiriamas dantų ėduonies gydymas, pulpito, kai kurių rūšių periodontito gydymas, dantų akmenų nuėmimas, dantų ir dantų šaknų traukimas, ikivežinių ligų tikimybės nustatymas, vaikų dantų ėduonies profilaktika (silantavimo paslaugos), sąkandžio anomalijų nustatymas ir profilaktika, laikinų įtvarų uždėjimas gydant dantų traumas ir kita.

Nr. 1 internetas Lietuvoje: „Tele2 Laisvo interneto“ sutartį sudarykite vos 6 mėn. laikotarpiui!

Vasara – puikus metas leisti į keliones! Jei planuojate poilsį prie jūros ar sodyboje, tačiau su savimi visuomet norite turėti internetą, suskubkite pasinaudoti išskirtiniu mobiliojo ryšio operatoriaus „Tele2“ pasiūlymu ir tapkite plačiausio* interneto Lietuvoje vartotoju – dabar „Laisvo interneto“ sutartį sudaryti galite vos 6 mėn. laikotarpiui!

Pasinaudokite „Tele2“ pasiūlymu ir „Laisvo interneto“ sutartį sudarykite vos pusei metų.

Plačiausias Lietuvoje „Laisvas internetas“ – ištikimiausias šios vasaros palydovas!

Saulėtų dienų Lietuvoje ne tiek ir daug, todėl iš vasaros būtina pasiimti viską – o geriausia tai padaryti keliaujant. Jei šiltuoju metų sezonu planuojate laiką leisti pajūryje ar sodyboje – dabar puikus metas pasinaudoti „Tele2“ pasiūlymu ir įsigyti Nr.1 internetą Lietuvoje. 6 mėn. „Laisvo interneto“ sutartis siūloma dviem planams – 100 GB ir 500 GB.

Pagal Ryšių Reguliavimo tarnybos paskelbtą judriojo ryšio tinklų tikėtinų aprėpties zonų žemėlapi, „Tele2“ pirmąją vidutinio režio aprėptyje. Jei vasarą esate suplanavę daug kelionių, į krepšį nepamirškite įsidėti ir „Laisvo interneto“ modemo – internetu galėsite naudotis visoje Lietuvoje. Jums nereikės rūpintis papildomu įdiegimu – modemui reikia tik elektros energijos!

Sudarius 6 mėn. „Laisvo interneto“ 100 GB plano sutartį, visą jos laikotarpį galios 9,9 Eur/mėn. kaina (įprasta kaina – 19 Eur/mėn.). 500 GB „Laisvo interneto“ planas 6 mėn. laikotarpiui kainuos vos 18,9 Eur/mėn. (įprasta kaina – 23 Eur/mėn.). Į pasiūlymą neįskaičiuota

modemo kaina – ji prasideda nuo 2,5 Eur/mėn.

Be to, sutartį sudarę klientai galės naudotis ir papildomomis naudomis – neribotais GB ir nemokamu televizijos paketu pirmąjį sutarties mėnesį.

Išmanieji daiktai dar geresnėmis kainomis – nuolaidos iki 81 proc.!

Išmaniam vasaros laisvalaikiui „Tele2“ siūlo išmaniuosius daiktus įsigyti su neįtikėtinomis nuolaidomis. Visus pasiūlyme dalyvaujančius daiktus galima įsigyti vos su 1 Eur pradine įmoka.

Nepamainomas daiktas vasaros kelionėse – planšetinis kompiuteris. Žiūrėti filmus, atlikti užduotis jo ekrane galėsite net sodyboje. Šiuo metu, pasinaudoję „Tele2“ pasiūlymu, „Lenovo IdeaTab M10 32GB“ galėsite įsigyti net su 81 proc. nuolaida. Mėnesinė įmoka, pasirašius 36 mėn. sutartį sieks vos 1 Eur/mėn. (Kaina iš viso – 37 Eur).

Nekantraujate, kol prasidės vasaros krepšinio čempionatai? Juos pasitiktite pasiruošę! Dabar 43 colių „Samsung“ televizorių „Tele2“ galite įsigyti su 49 proc. nuolaida – su 36 mėn. sutartimi, mėnesinė įmoka sieks vos 5,13 Eur/mėn (kaina iš viso – 186 Eur).

Kada geresnis metas įsigyti paspirtuką, jei ne vasarą? Visus miesto kamščius aplenkite

su vartotojų pamėgtu elektriniu paspirtuku „Xiaomi Pro 2“. „Tele2“ ši modelį įsigyti galima su 41 proc. nuolaida. Pasirašius 36 mėn. sutartį, mėnesinė įmoka atsieis tik 8,88 Eur/mėn. (kaina iš viso – 321 Eur).

Jei vasarą gyvenimą apsunkina dulkės – pasilengvinkite kasdienybę įsigiję išmanų robotą siurbli „Ecovacs Winbot W1 Pro“ ir langų robotą „Ecovacs Deebot N8“. Ši namų švaros dueta „Tele2“ siūlo įsigyti su 49 proc. nuolaida – su 36 mėn. sutartimi, kas mėnesį sumokėti reikės vos 12,91 Eur/mėn. (kaina iš viso – 467 Eur).

Šie išpardavimo pasiūlymai įrangai galioja įsigijus „Tele2 Laisvo interneto“ 100 GB planą (kaina – 9,9 Eur/mėn.) ir pasirašius 6 mėn. paslaugų teikimo bei 36 ar 24 mėn. įrangos išsimokėjimo sutartį.

*Pagal RRT paskelbtą judriojo ryšio tinklų tikėtinų aprėpties zonų žemėlapi, „Tele2“ pirmąją vidutinio režio aprėptyje, o kituose režiuose nenusileidžia kitiems judriojo ryšio tiekėjams. Plačiau apie judriojo ryšio tinklų aprėpties zonas galima sužinoti čia <https://www.rrt.lt/judriojo-ryσιο-tinklu-tiketinos-aprepties-zonos/>

Mūsų šaligatviai iškenčia viską

Jurgis MAČYS. Kai pamatome važiuojamąją gatvės dalimi tarp automobilių žingsniuojant pėsčią, pasukiojame pirštu prie galvos: „Idiote, ką sugalvojai?“ Kai šaligatviu varo elektrinis motociklas, traukiesi iš kelio, nors, žinoma, pagalvoji, kad tokie transporto priemonė vieta važiuojamoje kelio dalyje.

Du jaunikaičiai, antradienį maždaug 16.30 val. apžergę elektrinius motociklus ir visu garsu signalizuodami siekė atkreipti į save dėmesį Kauno gatvės šaligatvyje.

Atkreipė. Kai nufotografavau,

stabelėjo ir pasakė, kad visi tokie motociklai važinėja šaligatviais. Gal tai ir leidžia Kelių eismo taisyklės – jie važiuoja, jie žino, tačiau Kauno gatvės šaligatvyje, kuriame vyrukai ir toliau pypsėdami demonstravimo savo vairavimo igūdžius (?), yra dviračiams ir kitiems nedvikojams aparatams skirta juosta. Deja, ja nesinaudoja ne tik elektrifikuoti motociklininkai, bet ir tokie pat paspirtukininkai, dviratininkai.

Ačiū, Dievui, kad šaligatvių „nešlifuoja“ elektromobiliai, nors jų benzinių ir dyzelių „brolių“ apšiai paliekama šaligatviuose.

Šaligatvis šalia Kauno g. 31-ojo namo seniai tapo automobilių stovėjimo aikšte

Pasivažinėjimas su vėjeliu

J. Mačio nuotraukos

„Rail Baltica“: o mums lieka tik traukinio signalas

Atkelta iš 1 p.

Kad tokie spėjimai laužti ne iš piršto, patvirtino kelevinis traukinys Kaunas - Balstogė, vos besivelkantis naująją vėžę.

Protestuodami prieš tokią „europinę vėžę“ važiuodami pas susisiekimo ministrą, piketavome, „spaudėme“ Marijampolės savivaldybės tarybą, vėliau prie mūsų prisijungė vadinamosios „Užbėgių respublikos“ gyventojai (jiems, norint pasiekti miesto centrą, reikia kirsti geležinkelį – red. pastaba), bet viskas veltui.

Keistai elgėsi savivaldybės tarybos nariai ir miesto verslininkai. Jie kažkodėl tikėjo pažadais apie Baraginės krovinių terminalą, naujo geležinkelio atšakas į įmones, investicijas ir kitus dalykus, kurių nebuvo dokumentuose ir sutartyse...

Atėjo diena, kai savivaldybės taryba pritarė „Rail Baltic“ tiesimui per miestą, nors jau tuo metu ji staiga tapo senosios geležinkelio vėžės rekonstrukcija?! Suvokėme, kad 38 traukinių per parą nebus niekada, o viską, kas vyko, pateisina (?) frazė „Jeigu darbai nebus atlikti iki 2013m. pabaigos, **nebus įsisavintos Europos Sąjungos lėšos**“. Savivaldybės tarybos narys Gediminas Akelaitis dėl projekto beprasmiškumo ir, jo nuomone, ES lėšų švaistymo raštu kreipėsi į

Briuselį, tačiau ten pražudyti milijonai nesulaukė jokio dėmesio.

Kad jau įvardijau vieną iš grupės aktyvių narių, pamėginsiu prisiminti kitus: A. Grabauskas, V. Maurukienė, M. Žvinakevičienė, S. Vaišnys, K. Subačius, G. Gutauskas, D. Žvinakevičius, K. Planutis, Z. Muraškienė, Z. Grigienė ir, atleiskite, jeigu ką nors užmiršau.

„Rail Baltica“ geležinkelis arba senosios vėžės rekonstrukcija miestui davė: požemines pervažas, už kurių įrengimą keletą metų mokėjome skolas iš savivaldybės biudžeto, tvorelę prie geležinkelio, kuri neleidžia šunims ir ežiams kirsti bėgių, uždarytą Saulės gatvę ir amžinąją svajonę pasistatyti Aušros gatvės tiltą per Šešupę. Liko neaptverta geležinkelio stoties teritorija, neįrengta naujosios vėžės geležinkelio signalizacija, nenuitiesios geležinkelio atšakos į miesto įmones, nepastatytas Baraginės krovinių terminalas. Užtat be naudos miestui įsisavintos ES lėšos.

Dar reikėtų retoriškai paklausti, kur dabar poilsiauja „Rail Baltica“ europinis koordinatorius Pavel Telička? O mūsų miesto valdžiai palinkėti, kad rastų jėgų pakovoti dėl dvi ar tris darbo vietas sukūrusios naujosios vėžės, nes, nutiesus tikrąjį geležinkelį, mūsų žolėmis ir bus tinkamas tik priduoti į metalo laužą.

Koks vanduo geriausia gaivina ir kiek jo gerti

Edita GAVELIENĖ, gydytoja dietologė. Karštomis vasaromis dienomis patariama gerti vandens kambario temperatūros ar vos vėsesnio, bet ne ledinio. Per didelis išgerto vandens kiekis taip pat neįnauda. Individualų vandens poreikį galima apskaičiuoti pagal paprastą formulę: kiekvienam ūgio centimetrui reikėtų išgerti po 10 ml vandens. Pavyzdžiui, 1,70 cm ūgio žmogui būtų gerai per dieną suvartoti apie 1,7 litro vandens. Tiesa, jei jis sportuoja ar diena labai karšta, gerti reikėtų dar daugiau.

Svarbus ne tik geriamo vandens kiekis, bet ir kokybė. Reta šalis gyventojų reikmėms gali naudoti

gruntinius vandenius, o mes tokią galimybę turime.

Lietuvoje paprastas vanduo iš čiaupo – puikios kokybės. Vanduo – universalus tirpiklis, kuriame tirpsta maistinės ir kitos medžiagos: jos išnešiojamos po visą kūną, o nereikalingos – pašalinamos. Be to, vanduo – ir kiekvienos mūsų ląstelės sudedamoji dalis, jis padeda reguliuoti kūno temperatūrą.

Karštą dieną geriausiai troškuli numalšina paprastas vanduo. Tuo tarpu anglirūgštė papildytas gazuotas ilgiau negenda, gerai malšina troškuli, gerina apetitą, tačiau sergantiems virškinamojo trakto ligomis ar varginamiems pilvo pūtimo tokio vandens patariama vengti.

Kas gaivina geriausiai?

Agurkai – jų sudėtyje yra net 97 proc. vandens. Tad norinti atsigaivinti užteks sukrimsti vos kelis gabalėlius ar įdėti į stiklinę vandens

porą agurko griežinėlių. **Ridikėliai** – netikėta, bet tiesa. Dėkite į salotas arba graužkite vienus. **Salotos** – lapiniai kopūstai, špinatai ir kitos tamsios spalvos salotos savo sudėtyje taip pat turi daug vandens. **Granatai** – smulkios raudonos sėklos ne veltui mėgstamos karščiu alsuojančiuose Artimuosiuose Rytuose. **Cukinijos** – valgykite šias agurkų giminaites neapdorotas ir nė nepajusite, kaip dingsta troškulys. **Arbūzai** – idealus vasaros užkandis, kurių gaivinančiomis savybėmis įsitikinome nekart. **Ananasai** – nors ir atrodo labai saldūs, iš tikrųjų tropiniuose kraštuose augančių vaisių sudėtyje yra medžiagų, reguliuojančių kūno temperatūrą. **Persikai** – itin daug vandens sudėtyje turinčius vaisius karštą vasaros dieną rekomenduojama rinktis priešpiečiams. Turėtų atgaivinti kelioms valandoms. **Braškės** – įmeskite bent kelias į savo vasaros gėrimą. Bus ne tik gražu, skanu, bet ir gaivu.

Olimpietis ir neolimpiniai konkurencijos ypatumai

Jurgita MAROZOVIENĖ. Vienoje pagrindinių miesto sankryžų akį patraukė spalvingas reklaminis plakat (nuotraukoje – red. pastaba). Mano padūkusiam anūkeliai penkeri, o tėvai vis neapsisprendžia, ar leisti jam sportuoti, esą tam dar per mažas, nors, kiek žinau, Kauno krepšinio treneriai siūlo paslaugas mūsų vaikų darželiuose. O čia treniruotis dziudo kviečiami vaikučiai nuo ketverių metų. Pats tas, juolab kad treneris – Olimpinių žaidynių dalyvis. Kiek žinau, nė viena kita sporto šaka, kultivuojama mūsų mieste, tuo pasigirti negali.

Grįžusi namo sėdau prie kompiuterio patikrinti informacijos apie trenerį, klubą, kuriam jis atstovauja. Pasirodo, klubas registruotas Kaune, o jo vadovas tikrai olimpietis Karolis Bauža yra... ir Marijampolės sporto centro direktorius.

Atsiverčiu šios įstaigos interneto svetainę, skyrelyje apie dziudo nurodytos dvi trenerės – direktoriui, matyt, per žema arba nėra laiko mokyti savo vadovaujamo centro auklėtinių. Nes su šiuo olimpiečiu treniruojasi ir Jonavos vaikai – ten veikia jo klubo filialas.

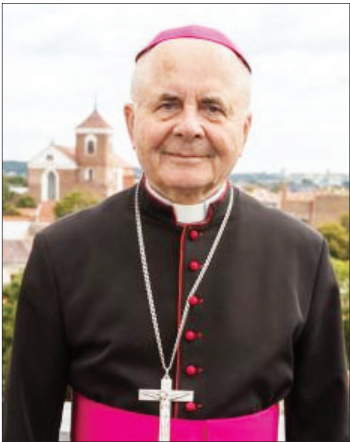
Marijampolės sporto centro svetainėje dar radau informacijos, kad dziudo rekomenduojama rinktis nuo 7 metų. Ar tik ne todėl, kad nesudarytų konkurencijos direktoriaus klubui, į kurį, kaip rašoma plakate, kviečiami vaikai nuo 4 metų, o klubo socialinių tinklų paskyroje – vos nuo trijų?

Kyla ir daugiau klausimų, pavyzdžiui, ar K. Bauža nusišalina, kai sprendžiami klausimai, susiję su Sporto centro dziudo skyriaus veikla, kad nebūtų painiojami viešieji ir privatūs interesai? Kita vertus, akivaizdu, kad direktorius juos painioja, nes viename asmenyje atstovauja tą pačią sporto šaką kultivuojančioms įstaigoms, kurios, nori nenori, yra konkurentės.

Leisti anūką į olimpiečio klubą kol kas nepasiūliau, tikiuosi, kad kas nors iš direktoriaus viršininkų savivaldybėje paaiškins tokios konkurencijos ypatumus ir nuo kelerių metų iš tiesų galima ar rekomenduojama leisti vaikus treniruotis dziudo.

„Kronikos“ leidėjus vienijo tikėjimas į Dievą ir meilė Lietuvai

Sigitas TAMKEVIČIUS, kardinolas. Visos Lietuvos bėdos prasidėjo, kai pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, netekome laisvės. Okupacinė valdžia buvo užsibrėžusi padaryti lietuvius klusniais sovietinės sistemos sraigteliais. Šiam tikslui įgyvendinti tūkstančiai žmonių buvo įkalinti, kiti ištremti į Sibirą, o švietimo įstaigose diegiama marksistinė ideologija.

Vedliai į „šviesų komunistinį rytojų“ prievartą stengėsi užmaskuoti tik, kad Sovietų sąjungoje yra tikėjimo ir sąžinės laisvė. Prievarta ir melas visada yra tarsi

dvyniai, labai reikalingi vienas kitam.

Sovietinė sistema trypė vienintelę Kunigų seminariją, o kunigus teisė net už vaikų katekizavimą. Mes, Lietuvos kunigai, diskutavome, ką daryti, kad bent šiek tiek galėtume laisviau kvėpuoti. Supratome – mums gali pagelbėti tik viešumas, laisvajam pasauliui atskleidžiant sovietinių pareigūnų nusikalstamą veiklą. Tačiau kaip surinkti iš visų Lietuvos kampečių faktus, liudijančius žmonių diskriminavimą ir persekiojimą vien už bandymus gyventi pagal savo įsitikinimus? Dar sunkesnė užduotis – prasiskverbti pro geležinę uždangą, kad tiesos žodis pasiektų laisvąjį pasaulį.

1972 m. kovo 19 d. pasirodė „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ (toliau „Kronika“). Jos leidėjai neplanavo nuversti sovietinės valdžios, nesvajoję, kad po 18 metų ant Gedimino bokšto suplevėsuos trispalvė, o Vilniaus bažnyčiose įkurtas Ateizmo muziejus ir Paveikslų galerija vėl taps šventovėmis, kuriose žmonės dėkos Dievui už laisvę. Tačiau „Kronika“ siekė, kad Lietuvos žmonės galėtų gy-

venti pagal savo krikščioniškus įsitikinimus.

Išdrįsusieji leisti „Kroniką“ aiškiai suvokė, kad tai baigsis kalėjimu, lageriu ar psichiatrijos ligonine. Tačiau pasitikėjome Dievu ir ėjome į priekį.

Komunistų partijos ir KGB (valstybės saugumo) vadovai „Kronikos“, vėliau pasirodžiusių „Aušros“, „Rūpintojėlio“, „Tiesos kelio“ ir kitų pogrindžio spaudinių leidimą laikė nusikaltimu, vertu baudžiamojo persekiojimo. Ir jis buvo pradėtas tuojau po to, kai 1972 m. vasarą pirmasis „Kronikos“ numeris pateko į KGB rankas.

Buvo nelengva nesigarsinant surinkti tikinčiųjų persekiojimo ir diskriminavimo faktus. Dar sudėtingiau buvo perduoti į Vakarus Lietuvoje išleistą „Kronikos“ numerį. Jį fotografavome ir vežėme į Maskvą, kad ten mūsų draugai disidentai perduotų jį užsienio žurnalistams ir per juos „Kronika“ pasiektų mūsų tėvynainius emigrantus. Kunigas Kazimieras Pugevičius Niujorke įkūrė Informacijos centrą, vertė „Kroniką“ į anglų kalbą, leido dideliu tiražu ir sklaidė ją laisvame pasaulyje.

Dievas laimino šį darbą ir „Kronika“ be pertraukos ėjo 17 metų. Tai beveik neįtikėtinas faktas žinant, kiek tada buvo operatyvinių KGB darbuotojų ir jiems talkinusių kolaborantų. „Kronikos“ gyvavimas 17 metų ir subliūškusios KGB pareigūnų pastangos ją sunaikinti yra tarsi stebuklas, kurio autorius buvo ne vienas ar kitas leidinio redaktorius, bet Dievas, maloningai globojęs „Kronikos“ darbininkus.

Sesuo Elena Šuliauskaitė leidini redagavo 8 metus, sesuo Bernadeta Mališkaitė ir kunigas Jonas Boruta - 5 metus, man prie „Kronikos“ vairo teko būti 11 metų.

Leidėjai ir redaktoriai nebuvome pasirengę konspiraciniam darbui, neišėję jokių kursų, kaip saugotis ir neįkliūti. Tiesiog dirbome, kaip išmanėme, nors, žinoma, laikėmės taisyklės – saugokis, tuomet ir Dievas padės. Ir Dievas padėjo tiek, kiek reikėjo.

Jeigu kai kuriems Kronikos darbininkams reikėjo eiti į nelaisvę ir prisiimti smūgius, tai atrodė savaime suprantama. Nebuvome antžmogiai, todėl jautėme gresiantį pavojų: prislėgdavo kratos, suėmimai ir teismai. Tačiau visi

gerai žinojome, ką kažkada pasakė Galilėjos Mokytojas: „Tarnas – ne didesnis už šeiminingą. Jie persekiojo mane, tai ir jus persekios.“

KGB suėmė keliolika „Kronikos“ bendradarbių: Petras Plumpa buvo nuteistas 8 metams; Juozas Gražys - 3 metams; Virgilijus Jaugelis - 2 metams; sesuo Nijolė Sadūnaitė - 6 metams; Vladas Lapienis - 5 metams, antrą kartą - 6 metams; kunigas Jonas Kastytis Matulionis - 2 metams; sesuo Ona Pranskūnaitė - 2 metams; sesuo Ona Vitkauskaitė - 1,5 metų; sesuo Genovaitė Navickaitė - 2 metams; Povilas Buzas - 1,5 metų; brolis Anastazas Janulis - 3 metams; kunigas Alfonsas Svarinskas ir aš - 10 metų.

Prie šių lietuvių reikėtų pridėti nuteistus mūsų draugus Maskvoje: Sergejų Kovaliovą, Aleksandrą Lavutą, Tatjaną Velikanovą ir kitus.

Visi – nuo „Kronikos“ redaktoriaus iki tekstų perrašinėtojų ir platintojų – buvome tik savanoriai: paprasti kunigai, vienuoliai bei vienuolės ir pasauliečiai. Mus vienijo tikėjimas į Dievą ir meilė Lietuvai bei suvokimas, kad negalima tylėti, kai priešas bando melu ir prievarta marinti Bažnyčią ir Tėvynę.

Palaimintojo arkivyskupo JURGIO MATULAIČIO MIC paskelbimo palaimintuoju minėjimas ir atlidai MARIJAMPOLĖS ŠVENTOJO ARKANGELO MYKOLO BAZILIKOJE 2022 m. liepos 9–17 d.

NUGALĖK PIKTA GERUMU (Rom 12,21)

PROGRAMA

Liepos 9 d., šeštadienis

ATLAIŲ IŠVAKARĖS

Meldžiamės už visus į atlidus atvyksiančius piligrimus, taip pat už visus, atliduose tarnaujančius

18.00 val. – šv. Mišios Pal. Jurgio Matulaičio tėviškėje Lūginėje

Liepos 10 d., sekmadienis

PADEKOS DIEVUI UŽ MALONES DIENA

Dėkojame už palaimintojo Jurgio Matulaičio užtarimu patirtas malones

11.00 val. – šv. Rožinio malda Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

11.30 val. – katechezė Bazilikoje

12.00 val. – šv. Mišios Bazilikoje

13.00 val. – liudijimai apie Palaimintojo užtarimu gautas malones

13.30 val. – agapė Marijonų vienuolyno sode

15.00 val. – malda pal. Jurgio Matulaičio tėviškėje Lūginėje

Liepos 11 d., pirmadienis

BENDRAJAM GERIUI TARNAUJANČIŲ DIENA

Meldžiamės už Krašto apsaugos, teisėsaugos, Priešgaisrinės gelbėjimo ir kitų bendro gerio tarnybų darbuotojus

11.00 val. – šv. Rožinio malda Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

11.30 val. – katechezė Bazilikoje

12.00 val. – šv. Mišios Bazilikoje

13.00 val. – agapė Marijonų vienuolyno sode

13.45 val. – pasivedimo pal. Jurgui Matulaičiui pamaldos Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

15.00 val. – malda pal. Jurgio Matulaičio tėviškėje Lūginėje

Liepos 12 d., antradienis

KATALIKIŠKŲ JUDEJIMŲ BEI BENDRUOMENIŲ DIENA

Meldžiamės už tikinčiųjų draugijų, taip pat maldos grupių, bendruomenių ir judėjimų narius

(Liepos 12 – 16 d. programa tokia pat, kaip liepos 11 d.)

Liepos 13 d., trečiadienis

ŠVIETIMO IR ŽINIASKLAIDOS DARBUOTOJŲ DIENA

Meldžiamės už tikybos mokytojus, katechetus ir visus švietimo bei žiniasklaidos darbuotojus

Liepos 14 d., ketvirtadienis

KUNIGŲ IR PASVĖSTŲJŲ DIENA

Meldžiamės už vyskopus, kunigus, diakonus, seminaristus, vienuolius ir vienuoles bei pasauliečių institutų narius

Liepos 15 d., penktadienis

MEDIKŲ, SLAUGYTOJŲ IR LIGONIŲ DIENA

Meldžiamės už medikus ir slaugytojus, už ligonius ir neįgaliuosius.

Užtarimo maldos vakaras

18.00 val. – šv. Mišios

19.00 val. – užtarimo malda ir šlovinimas

Liepos 16 d., šeštadienis

ARTIMO MEILĖS LIUDYTOJŲ DIENA

Meldžiamės už Caritas narius, socialinius darbuotojus, savanorius ir visus tikėjimo bei artimo meilės liudytojus

Iškilmų vigilija

Maldos budėjimas prieš pagrindinę atlidų dieną

17.15 val. – šv. Rožinis

18.00 val. – šv. Mišios

19.00 val. – švč. Sakramento adoracija ir šlovinimas

20.30 val. – Valandų liturgijos Vakarinė

Liepos 17 d., sekmadienis

ŠEIMŲ SEKMADIENIS

Meldžiamės už katalikiškas šeimas, už šeimas, įvaikinusias ar globojančias vaikus, turinčias ligų ir priklausomybių paveiktus narius

11.00 val. – šv. Rožinio malda Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

11.30 val. – katechezė Bazilikoje

12.00 val. – šv. Mišios kartu su vyskupais

13.45 val. – agapė Marijonų vienuolyno sode

14.15 val. – pasivedimo pal. Jurgui Matulaičiui pamaldos Bazilikos pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje

15.00 val. – malda pal. Jurgio Matulaičio tėviškėje Lūginėje

SEKMADIENIAIS (liepos 10 d. ir liepos 17 d.):

• Ryto šv. Mišios Bazilikoje: – 8.00, 9.30 val.

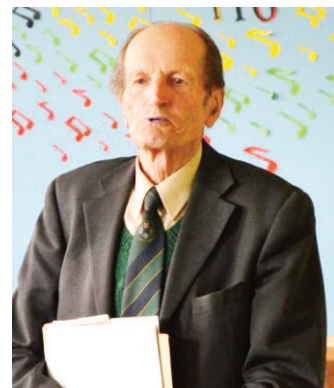
• Vakarų šv. Mišios Bazilikoje – 18.00 val.

• Pal. Jurgio tėviškėje Lūginės kaime maldininkai laukiami nuo 10.00 iki 17.00 val.

• Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejus lankytojų laukia nuo 10.00 iki 17.00 val.

VYTAUTAS GRINIUS

(1930-09-06 – 2022-06-27)

Netekome Vytauto Griniaus – pedagogo, kraštotyrininko, muziejininko ir tauraus žmogaus.

Įsikūręs Paežeriuose kaip mokytojas ir mokyklos vadovas pelnė mokinių bei jų tėvų palankumą ir meilę.

Gamta, istorija, dr. Vinco Kudirkos atminimo jamžinimas, daugybė straipsnių spaudoje (įskaitant „Miesto laikraštį“ - red. pastaba) – tai tik maža dalelė Tavo aktyvios veiklos.

Valdydamas plunksną, turėjai subtilaus humoro jausmą, satyrose pašiepdavai net „didžiūnus“, sovietinio laikotarpio vadokus.

Kartu su Paežerių girininku Klimu, pasitelkęs mokinius keldavai inkilus, sodindavai medelius. Mėgai sportą, Tavo treniruojami ugdytiniai laimėdavo prizines vietas šachmatų, krepšinio varžybose.

Kartu su mokytoju tremtiniu Stasiu Ankevičiumi kūrei Vinco Kudirkos klėtelės muziejų, tobulinai ir puoselėjai jo veiklą.

Tavo pastangų dėka gimė Lietuvos prezidento Kazio Griniaus memorialinis muziejus Marijampolėje, buvai jo ilgametis vadovas.

Iki gilios senatvės mėgai bėgioti, vaikščioti gamtoje. Atmintyje išliko kuriozinis nutikimas Nidoje. Ten vykdavo muziejų vadovų mokymai, seminarai. Vytautas iš vakaro pakvietė ryte pabėgioti po Nidos miškelius basomis. Taip jis darydavo kiekvieną rytą. Išbėgau ir aš. Per žiemą kojų padai tapo jautrus aplinkai, o Vytautas bėgiojo ir lyg niekur nieko po kojomis mindamas pušų kankorėžius. Grįžau iš rytinio bėgimo skaudamais padais, o Vytautui – kad nors ką.

Net įkopus į devintą dešimtį metų atvykdavo į vilkaviškiečio Stasio Kružausko rengiamus šachmatų mačius.

Atvykdavo ir į su istorija susijusius renginius, pergyveno dėl jo puoselėtos V. Kudirkos klėtelės likimo. Susitikus buvo miela su Tavimi pasidalyti gimtojo krašto istorijos naujienomis.

Mielas Vytautai, Paežeriuose sukūrei grožio oazę ne tik aplink savo namus, bet puoselėjai gėrį ir grožį kiekvieno Tave pažinjusio kelyje.

Šviesus Tavo paveikslas pasiliks visų Paežerių krašto žmonių ir Tavo bičiulių, bendradarbių, atmintyje.

Tavo bičiulis istorikas, muziejininkas Antanas ŽILINSKAS

Kęsto INKRATOS nuotrauka iš <https://vilkaviskis.lt>

Dvi Marijampolės komandos futbolo A lygoje? O kodėl ne

Tarp pirmiausių Lietuvos I lygos futbolo pirmenybių komandų yra „Marijampolės City“ vienuolikė, pernai rungtyniavusi tik apskrities pirmenybėse.

- Kaip paaiškintumėte tokį pokytį? - „Miesto laikraštis“ klausė vieno komandos trenerių ir vadovų Manto BABIANSKO.

- Po 2020-ųjų metų sezono, žaisto II lygoje, supratome, kad rungtyniauti trečiajame pagal pajėgumą šalies futbolo ešelone mūsų jaunimas dar per žalias, todėl, įvertinę ir finansines galimybes, pernai nusprendėme padaryti pauzę. Sutaupyti pinigus skyrėme įrengti futbolo akademijos „Marijampolė City“ (M. Babianskas yra jos sporto ir techninis direktorius - red. pastaba) dengtam maniežui - čia mūsų auklėtiniai treniruojasi antrus metus. Netrukus pradės veikti natūralios žolės aikštynas, atnaujinamas pastatas, kuriame įsikurs sportininkų viešbutis, kavinė, akademijos administracija.

Artėjant šių metų sezonui sužinojome, kad dėl lėšų stokos ir nesutarimų su savivaldybės administracija ties išnykimo riba atsidarė I lygoje rungtyniaujanti Kazlų Rūdos „Šilo“ komanda. Kadangi pernai iš šios lygos iškrito „Sūduvos B“ vienuolikė, Marijam-

polės apskritis galėjo likti be atstovavimo I lygoje. Tai netenkino Marijampolės apskrities futbolo federacijos, todėl, jai tarpininkaujant, mūsų klubo dalininkai nusprendė pagelbėti „Šilui“ prijungiant jį prie akademijos, taip šių metų I lygos pirmenybėse atsirado „Marijampolė City“. Jai atstovauja didesnė dalis buvusio „Šilo“ žaidėjų, mūsų akademijos geriausi septyniolikmečiai ir aštuoniolikmečiai, o kad būtume konkurencingi, pasikvietėme tris japonus ir du brazilus.

- Išlaikyti legionierius tikriausiai nemažai kainuoja?

- Dėmesio jiems reikia skirti daugiau, tai natūralu, kadangi jie yra svečioje šalyje, o kalbant apie materialius dalykus, tai labai skiriasi nuo vietinių žaidėjų, kadangi vienam brazilui visus pragyvenimo kaštus ir jo paties atlyginimą moka jį paskolinęs klubas, kitiems užsieniečiams dalį išlaidų dengiame mes, dalį - jiems atstovaujančios agentūros, kurios suinteresuotos šių žaidėjų tobulėjimu, ir mato mus kaip puikią tam vietą. Mūsų komandos lietuviai - mėgėjai, visi turi darbus, futbolas jiems yra papildomas užsiėmimas.

- Tačiau komanda laikosi viršutinėje turnyro lentelės pusėje...

- Klubas vykdo savo pažadus žaidėjams, o jie atsidėjo kovodami už klubo garbę aikštėje. Turime puikų draugišką kolektyvą, kuriame kiekvienas turi savo vaidmenį ir visi jie yra vienodai svarbūs. Akivaizdu, kad tai duoda rezultatą. Džiaugiamės visų žaidėjų atsidavimu treniruotėse, noru tobulėti. Legionieriai kilstelėjo profesionalumo kartelę treniruotėse, puikiai įsiliejo į kolektyvą, ir mums džiugu, kad jiems labiausiai rūpi komandos, o ne savo tikslai, kaip kad kai kuriose kitose vienuolikėse.

- Kokio tikslo šiemet siekia „Marijampolė City“?

- Prieš čempionatą, kuriame dalyvauja 16 komandų, dalininkai kėlė uždavinį įsitvirtinti I lygoje, nes mūsų biudžetas nelabai konkurencingas - 80-90 tūkstančių eurų. Tiek, pavyzdžiui, pernai buvo skirta tik „Šilo“ žaidėjų atlyginimams, o kur dar kelionių išlaidos, stadionų nuomos ir t. t. Klaipėdos, Alytaus, Kėdainių ir kai kurių kitų komandų, neslepiančių ambicijų patekti į A lygą, biudžetai prasideda nuo 150 tūkstančių eurų. Tačiau tiek žaidimas, tiek rezultatai, pavyzdžiui, vieninteliai iš I lygos ekipų patekome į Lietuvos futbolo federacijos taurės varžybų ketvirtfinalį, rodo, kad nuo jų neatsilikame.

„Marijampolė City“ vyrų futbolo komandos treneriai ir vadovai: M. Babianskas (kairėje), I lygoje treniravęs „FBK Kaunas“ komandą, dirbęs Lietuvos jaunimo futbolo rinktinės treneriu ir Gediminas Jarmalavičius, savo laiku treniravęs Marijampolės „Sūduvos“ vienuolikę, o 2016 metais vedęs Kazlų Rūdos „Šilą“ į pergale I lygoje

- Reiškia pamąstote apie galimybes rungtyniauti aukščiausiame šalies futbolo ešelone?

- Kuris kareivis nenori būti generolu?

- Ko reikėtų, jei tokią teisę iškovotumėte?

- Iš sportinės pusės turime viską, kad gautume A lygos licenciją: įvairaus amžiaus vaikų, moterų komandas. Turint omenyje, kad naujoji Marijampolės sporto centro vadovybė minimaliais ištekliais, padedant mūsų klubui (rūpinamės veja), pagal I lygos reikalavimus sutvarkė senąjį „Sūduvos“ stadioną, kuriame žaidžiame namų rungtynes, neabejoju, jog dar šiek tiek investavus čia galėtume priimti ir A lygos komandas. Sudėtingiausias klausimas būtų biudžetas, kuris A lygoje minimaliai turi siekti 300 tūkstančių eurų.

Esame dėkingi savo rėmėjams: UAB „BCB group“, „RIMALINE“, „VESTFROST“, „EUROSTANDARD

group“ ir kitiems, bet, norint startuoti aukščiausioje lygoje, reikėtų ženklesnės savivaldybės pagalbos, nes dabar negauname nei finansinės paramos, nei transporto nuvykti į varžybas, dar ir stadiono nuomą mokame.

- Stadiono, į kurį žiūrovus leidžiate nemokamai?

- Taip. Ir džiaugiamės vis gausėjančiu būriu austruolių. Tai juntama ne tik stadione, bet ir mūsų internetinėje parduotuvėje, prekiaujančioje komandos atributika - jos pardavimai auga.

Kviečiame marijampoliečius ir miesto svečius į artimiausias „Marijampolė City“ rungtynes Marijampolės sporto centro „Sūduva“ stadione: **liepos 6 d., trečiadienį, 12 val.** su Kauno „Be 1 NFA“ (Nacionalinė futbolo akademija) ir **liepos 9 d., šeštadienį, 15 val.** su Vilniaus BFA (Baltijos futbolo akademija).

Kalbino Kęstutis SKERYS

Kaip elgtis su mirusiojo asmeniniais daiktais

Rosita VASILIAUSKYTĖ, UAB „Adverum“. Praradus artimąjį, pirmiausia užklumpa liūdesys, gedulas ir apie paliktus daiktus galvojama mažai. Žmonės dažnai jaučiasi sumišę, prislėgti ir sielvartauja. Tačiau mirusiojo daiktų rūšiavimas - neišvengiamas žingsnis.

Taisyklių, kada reikėtų apgalvoti, ką daryti su mirusiojo artimojo daiktais, nėra, tai individualu. Vieniems norisi gedėti tam tikrą laiką tarpą, kitiems - kuo greičiau „paleisti“ žmogų, o kartu visus jį primenančius daiktus.

Vis dažniau asmeniniai mirusiojo daiktai aukojami. Lietuvoje veikia ne viena organizacija, kuri priima drabužius, buitinę techniką, baldus ir kt. Svarbu suprasti, kad aukoti reikia tai, ką naudotumėte pats. Jeigu tvarkant asmeninius artimojo daiktus kyla klausimas: daiktus atiduoti ar išmesti, geriau rinktis antrąjį

variantą. Nors tai emociškai sunku, svarbu sąmoningai įvertinti daiktų kokybę bei naudojimo garantijas, nesūlyti organizacijoms abejotinos kokybės, saugumo kriterijų neatitinkančių daiktų.

Jei kyla klausimų, su daiktus priimančiomis organizacijomis visada galima pasikonsultuoti iš anksto. Be to, verta žinoti, kad pašventintus daiktus, tokius kaip maldaknygės, rožančiai ar Biblija galima pasiūlyti parapijai, kuriai priklausė artimas.

Švedijoje daugybę metų egzistuoja *döstädning* - tradicija prieš mirtį tiksliai išrūšiuoti ir sutvarkyti turimus daiktus, dokumentus, atsikratyti tuo, kas nenaudojama. Švedė Margareta Magnusson, tradiciją aprašiusi knygoje „Švelnus švediško priešmirtinio tvarkymosi menas“, visiems, sulaukusiems 65-erių, pataria pasirūpinti savo reikalais

ir daiktais. Tai būdas ne tik švariau ir tvarkingiau gyventi, bet ir apsaugoti savo artimuosius nuo papildomų rūpesčių ateityje.

Lietuvoje apie priešmirtinį tvarkymąsi daugelis nėra girdėję, todėl pirmas žingsnis ir geriausias būdas priimti tinkamą sprendimą - kalbėtis tarpusavyje.

„Palaikykite ryšį su likusiais artimaisiais, kartu nuspręskite, kokių veiksmų ir kada imsitės, kaip naudosite likusius asmeninius velionio daiktus. Jeigu artimasis sunkiai serga, galite jo pasiteirauti, ar turi pageidavimų bei norų, - pataria Kauno atsiveikimo namų „Rekviam“ administracijos vadovė Karolina Jancevičiūtė. - Nors emociškai tokiam pokalbiui gali būti sunku pasiruošti, tikėtina, kad jis palengvins jūsų apsisprendimą, ką daryti su artimojo daiktais ateityje“.

Sporto centro informacija. Šiauliuose Lietuvos lengvosios atletikos čempionais tapo Giedrius Valinčius (5 000 m ir 3 000 m kliūtinis bėgimas) ir Tomas Vasiliauskas (kūjo metimas), antrąją vietą laimėjo Airidas Bendaravičius (3 000 m kliūtinis bėgimas), trečiasias vietas užėmė Evaldas Gustaitis (10 000 m bėgimas) ir Mairita Pajedaitė (kūjo metimas).

„Optibet A lygos“ lyderis Vilniaus „Žalgiris“ pasiekė triuškinamą pergalę - 17-ajame ture svečiuose net 5:0 (2:0) buvo sutriuškinta Marijampolės „Sūduva“.

Tai buvo pirmasis vyr. trenerio Miguelio Moreiros pralaimėjimas vadovaujant Marijampolės komandai.

Paskutiniai 5 čempionato antrojo rato (iš viso jų keturi) rungtynės „Sūduva“ šį šeštadienį žais išvykoje su „Jonavos komanda.“	Vieta	Komanda	Rungtynės	lv. san.	Taškai
1.	„Žalgiris“	17	+27	38	
2.	„Panevėžys“	17	+17	33	
3.	„Hegelmann“	17	+17	33	
4.	„Riteriai“	17	+8	28	
5.	„Sūduva“	17	+3	25	
6.	K. „Žalgiris“	17	+1	25	
7.	„Šiauliai“	17	0	20	
8.	„Banga“	17	-11	15	
9.	„Džiugas“	17	-10	12	
10.	„Jonava“	17	-52	1	

Pradžia 16 val.

PARDUODA

Parduodu skalbimo mašiną BEKO ir dujinę viryklę INDESIT. Tel. 8-656 12649.

Parduodu naujus įvairius klausos aparatus (60 Eur) ir žvejybos tinklą (40 Eur). Tel. 8-678 66028.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

Perku sodybą su žeme, gali būti miške ar vaizdingoje vietoje prie ežero ar upės, pagaidautina vienkiemis. Siūlyti tel. 8-611 01110.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalinantis su skolomis, sutvarkome paveldėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

REIKALINGA

Reikalingas lengvųjų automobilių serviso darbuotojas. Tel. 8-699 25481.

Pastoviam darbui reikalingi darbuotojai darbui su remontu ir statybomis. Geros sąlygos, darbas komandiruotėse Lietuvoje, apgyvendiname. Geros sąlygos. Tel. 8-611 01110.

**Darbas
KRAUTUVO VAIRUOTOJAMS
Kazlų Rūdoje.**

Atlyginimas 715-825 Eur/mėn. į rankas.

Nemokamai vežame iš Vilkaviškio ir Marijampolės. Susisiekiame tel. 8 638 52472.

FurnMaster®

Kviečiame jungtis prie mūsų sparčiai augančios komandos:

BALDŲ PRAMONĖS DARBININKUS (-ES)

(porolono klįjavimas, baldų apmušimas, pakavimas, surinkimas)

✓ Atlyginimas priklauso nuo turimos darbo patirties, darbo rezultatų, mokami papildomi priedai.

✓ Nemokančius apmokome darbo vietoje.

✓ Darbas dieniniu grafiku 8:00 – 16:30 val. Ateityje galimas darbas pamainomis (rytinė ir popietinė).

✓ Iš kitų miestų darbuotojus vežame įmonės transportu (derinama pokalbio metu).

**UAB „FurnMaster“
Tel. 8-603 98579.**

El.p vapau@furnmaster.lt

VIDARA siūlo darbą:**PLATAUS PROFILIO STATYBININKAMS:**

Siūlome galimybę naudotis įmonės transportu atvykimui į darbą. Atlyginimas 800 – 1200 eur į rankas.

Dėl darbo kreiptis: adresu Gedimino g. 3a Marijampolė, tel. nr. 8 685 67606

STATYBOS RITMAS

REIKALINGI

**PLATAUS PROFILIO
STATYBININKAI**

Atlyginimas 1 100 eurų neatskaičius mokesčių

Kreiptis:

**Gamyklų g. 3,
Marijampolė
tel. 8 652 50618;
8 343 71450.**

VIDARA STOGAI IR FASADAI

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nuvedimo sistemos
- Skardos lankstinių gamyba

**SPECIALUS
PASIŪLYMAS!**

RUUKI PARTNERIS

PROFESIONALUS STOGŲ IR FASADŲ CENTRAS
Stoties g.14, Marijampolė, tel.8-699-46959

Raseinių rajone reikalingi darbuotojai: gyvulių ūkyje, mėsos ceche, kaulintojai, skerdikai moterys ir vyrai. Atlyginimas nuo 700 eu. Apgyvendiname, maitiname. Tel. 8-672 50316.

PASLAUGOS

Stogų, fasadų, trinkelio plovimas, atnaujinimas, dažymas. Tel. 8-631 91211.

Šilumos siurblių oras/vanduo, oras/oras, kondicionierių, saulės elektrinių pardavimas, montavimas, konsultacija, pograntis aptarnavimas. Tel. 8-600 23832.

**SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020**

Gyvatvorių karpymas, tujų žeminimas, sodybų tvarkymas, krūmynų išpjovimas, šiukšlių išvežimas. Tel. 8-635 09998.

Skardiname, dengiame, remontuojame stogus. Atliekame ventiliuojamo fasado įrengimo darbus. Tel. 8-692 77122.

Galiu nebrangiai ir profesionaliai nufotografuoti jūsų parduodamą būstą, automobilį ar kitą turtą akį traukiančiam skelbimui bei asmenines fotosesijas (krikštynas, gimtadienius ir t.t.). Tel. +370 630 97544.

**EKO
BETONAS**
GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ,
TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas

GAMINA

**ĮVARIŲ RŪŠIŲ BĖTONĄ
IR BĖTONO MIŠINIUS**

BETONAS PRISTATOMAS BETONO SIURBLIAIS, BETONVEŽEMIS IR SAVIVARČIAIS

METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)

Tel. 8 655 04687

NEMOKAMA „Miesto laikraštis“ (ISSN 1822-5667) leidžia UAB „Regionas“ (įmonės kodas 122210251, 92 proc. akcijų priklauso UAB koncernui „Alga“). Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Redakcijos adresas Kauno g. 15 (6 kab., II a.), LT-68178 Marijampolė, tel. 8-605 99998, el.p. miesto@miesto.lt. Vyriausiasis redaktorius Vytautas Zemaitis, el.p. zemaitis@miesto.lt, reklamos vadovė Inesa Kazlauskienė, tel. 8-605 99998, el.p. reklama@miesto.lt, vyriausioji dizainerė Kristina Budrienė. Šio numerio tiražas 8 020 egz. Spausdina spaustuvi Ignatose (Balstogė, Lenkija). Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį atsako užsakovas.

Kitas numeris liepos 14 d.

SR

STATYBOS RITMAS
Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

**KASAME KŪDRAS
ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI**

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

Alga
K O N C E R N A S

PARDUODA

- Likusius nuo gamybos įvairius metalus dar tinkamus naudoti gamyboje.
- Naudotus metalo apdirbimo įrengimus, stakles ir įrankius.

NUOMOJA

- Patalpas biurui, gamybai, sandėliavimui ar kitai veiklai Marijampolėje, Gamyklų g.
- Patalpas Marijampolės centre, senamiestyje komercinei ar kitai veiklai Gedimino g. 1, Marijampolė.

**Daugiau informacijos www.turtas.alga.lt
arba telefonu 8 (686) 08077.**

**CSSS
SENUKAI**

**ĮRANKIŲ
NUOMA**

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

**Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau,
sekmadienio mokestis neskaičiuojamas**

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

Ilgesnio galiojimo produktai

Ana ČUDINIENĖ, prekybos tinklo „Rimi“ kokybės vadovė. Namie kruopas geriausia perpilti į sandarius, stiklo ar plastiko indelius arba užsegamus maišelius ir laikyti juos virtuvinėse spintelėse, apsaugant nuo tiesioginės saulės šviesos. Nors tai ilgo galiojimo produktai, tačiau visuomet reikėtų vadovautis ant kruopų pakuotės nurodytu galiojimo terminu ir jas suvartoti iki nurodytos datos.

Namuose kaupiant miltus labai svarbu iš anksto įsitikinti, kad ant pakuotės neatsirado smulkių pažeidimų ar skylučių. Apterštuose miltų pakuotėse gali matytis kenkėjų išnarų, voratinklius primenančių raizginių. Be to, nuo kenkėjų pasikeičia miltų spalva, jie įgauna pelėsio kvapą.

Jei miltuose ar šalia jų pastebite kenkėjų pėdsakų – nedelsiant išmeskite tokį produktą, atidžiai patikrinkite šalia esančias kruopas ir kruopščiai išvalykite virtuvines spinteles ar lentynas, kuriose jį laikėte. Geriausia prevencija prieš maistinius kenkėjus namuose – miltus ir kitus birius produktus laikyti sausoje, vėsioje, gerai vėdinamoje vietoje, originalioje pakuotėje arba sandariame stikliniame indelyje.

Prieš įsigyjant daug konservų ir aliejaus butelių vertėtų apgalvoti, ar per nurodytą galiojimo terminą produktus pavyks suvartoti, ar jie tik bereikalingai užims vietą spintelėse ar sandėliuko lentynose?

Konservai – ilgo galiojimo produktas (dažniausiai 2–3 metų), kurį geriausia laikyti rūsyje ar virtuvinėse spintelėse. Prieš valgant svarbu atidžiai patikrinti ir apžiūrėti jų pakuotę. Ji neturėtų būti pažeista, nesanda-

ri, išsipūtusi arba surūdijusi. Be to, svarbu atkreipti dėmesį į gaminio skonį bei kvapą. Jei juntamas nemalonus kartumas, sklinda nemalonas kvapas arba produkto spalva atrodo pakitusi – konservai sugedę ir juos reikėtų nedelsiant išmesti.

Aliejaus nerekomenduojama laikyti šalia karščio šaltinių ar šaldytuve, nes jis jautriai reaguoja į ženklių temperatūros svyravimą. Veikiant tiesioginiams saulės spinduliams aliejus greičiau oksiduoja ir gali pakeisti savo skonines savybes, o laikant jį šaldytuve – kristalizuojasi bei keičia tekstūrą. Todėl aliejų geriausia laikyti kambario temperatūroje, kiek tamsesnėje vietoje, sandariai uždaryta originalioje pakuotėje.

Nors valgomoji akmens druska įprastai neturi galiojimo laiko pabaigos, tačiau svarbu nepamiršti, kad naudojant ją su priemaisomis ši taisyklė turi išimčių. Kiekvienas priedas druskoje – ar tai būtų joduota, ar rožinė Himalajų druska – sutrumpina druskos galiojimo laiką. Sakoma, kad joduota druska savo maistines ypatybes praranda maždaug po 5 metų. Atidarius druskos pakuotę ją reikėtų perpilti į švarų, sandarų indą su dangteliu, kad nesikauptų drėgmė, o druska nesukietėtų.

Šalia atviro cukraus maišelio geriau nelaikyti kvapnių prieskonių, arbatos ar kavos, nes visus kvapus cukrus greitai sugers. Jį geriausia laikyti švariame, stikliniame ar keramikiniame indelyje su sandariu dangteliu, tamsioje, sausoje, kambario temperatūros vietoje, geriausia – virtuvinėje spintelėje. Tokiomis sąlygomis tinkamas vartoti jis be vargo išliks ne vienerius metus.

Ką turėtumėte žinoti apie kruopas

Vilma JUODKAZIENĖ, prekybos tinklo „Iki“ ekspertė. Pagal sveikatingumo rekomendacijas, grūdinės kilmės maistą reikėtų vartoti bent kelis kartus per dieną. Grūdą sudaro sėlenos, daigioji dalis ir vidinis branduolys. Kiekvienoje dalyje esama skirtingų maistinių medžiagų, todėl mitybos specialistai pataria rinktis viso grūdo dalių produktus, kurie taip pat užtikrina sotumo jausmą, sklandesnę žarnyno veiklą.

Dieną būtų galima pradėti nuo dubenėlio viso grūdo košės. Kruopomis galima gardinti ir sriubas, gaminti šviežių arba keptų daržovių salotas jas derinant su mėgstama mėsa, žuvimi arba fetos sūriu. Kruopos puikiai tinka kepti blynus, ruošti vegetariškus įdarus paprikoms, cukiniams, kitoms daržovėms.

Miežiai ne tik tinka įvairiems troškiniams - juose gausu skaidulų, antioksidantų, mineralų, tokių kaip selenas ir varis, kalcio, geležies bei organizmui svarbių baltymų, todėl šias kruopas dažnai rekomenduojama valgyti sportininkams. Tiesa, žmonėms, kurie yra jautrūs gliutimui, jų vertėtų vengti.

Grikių puikiai tinka ir gliutimo netoleruojantiems, jie itin maistingi ir lengvai virškinami, kruopose gausu antioksidantų: liuteino, rutino, zeaksantino, kvercetino ir mangano, taip pat atspariojo krakmolo. Grikius galite valgyti kaip košę, pagardintą riešutais ar šviežiais vaisiais, gaminti apkepų, o jų miltai puikiai tinka blynams, pyragams.

Supermaistu vadinamos **bolivinės baltos** neabejotinai vertos vienu sveikiausių ir naudingiausių sėklų titulu. Jose

gausu vitaminų, mineralų, antioksidantų, skaidulų, esama magnio, geležies, cinko ir B grupės vitaminų. Prieš gamindami bolivines baltas jas perplaukite, kad pašalintumėte saponino sluoksnį – sėklas dengiančią karčią medžiagą. Bolivinės baltos vartojamos gaminant blynus, košę su pienu, tinka ir į daržovių sriubas bei mėsos kukulius.

Bulguras gaunamas išvalius, apvirus, išdžiovinus ir susmulkinus kviečių kruopas. Tai nereikia, kad jos mažiau maistingos. Bulguru gardinkite sriubas ar dėkite į salotas – ypač gardu su sultenėmis, kiaušiniams ir moliūgų sėklų aliejumi.

Rudieji ryžiai kur kas sveikesni už baltuosius, nes gaminami iš neskaldytų grūdų, taigi yra maistingesni ir lėčiau kelia cukraus kiekį kraujyje.

Tarp labiausiai vertinamų kruopų yra **avižos** - skaidulų, fosforo, vario, magnio ir cinko šaltinis. Virti avižas reikia atsargiai, nes pervirtos jos suteikia daug mažiau naudos. Geriausia jas valgyti nevirtas arba apvirtas tik truputį.

Burnočiai, kuriuose gausu baltymų, kalcio, magnio, kalio, folio rūgščių, foliatų ir daug kitų maistinių medžiagų, jas yra sukaupę pačiame grūde, o ne išoriniame luobe, taigi net apdorotos šios kruopos yra naudingos.

Sorose nėra gliuteno, tačiau daug baltymų. Taip pat jose gausu B grupės vitaminų, geležies, magnio, fosforo, silicio bei skaidulų. Skonis primena riešutus, tad dėl aromato prieš apdorojant siūloma soras šiek tiek pakepinti. Jos dera tiek su saldžiais, tiek su sūriais patiekalais ir ypač tinka košėms.

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Laivas su povandeniniais sparnais																				Su grėbliu sutrauks į krūvą šieną
Grakštūs žolėdžiai	Priemonė, mažinanti audinių įsielektrinimą		Lenktyniavimas, konkurencija		Pro šalį															
Ušnių priaugusi vieta	Piršto raginė atauga		Užkąsiau, ... išalkau		Trobosio sienai tinkamas rąstas															
Moteris, sudarinėjanti tabelį																				
Didžiulės rupūžės					Filmas su Dž. Keriu „Aš, kitas aš ir ...“	Ištraukti, paimti iš kur nors		Laivelis, valtis		Aktorius ... Rosenas										
„Kur ... keletis pilkas mane nuves?“					A. Zurbos romanas „... už miesto“															
					Rumunijos kodas															
					Baikalo-Amūro magistralė															
Filmas su R.Zelvēger „... Poter“	Neaiški, kelianti abejonių																			
Plaukų banga	Lietuva ... diplomatių priemonių																			

1	2	3	4	5	6	7	8

Vasara yra ir erkių metas

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras pataria, kaip apsisaugoti nuo erkių įsisiurbimo ir Laimo ligos užkrato.

Einant į gamtą (pvz., mišką), rekomenduojama **apsivilkti šviesiais drabužiais**. Viršutiniai drabužiai turėtų būti ilgomis rankovėmis, rankogaliai gerai priglustų prie riešo. Kelnių klešnės sukištos į kojines arba batų aulus. Galvą patartina apsirišti skarele arba užsidėti gerai priglundančią kepurę.

Naudokite erkes atbaidančias medžiagas (repelentus). Jomis aporuoti atvira kūno vietas (veidą, kaklą, rankas). Drabužiams skirti repelentai neturėtų būti naudojami ant odos (skaitykite repelento instrukcijas). Vaikams naudoti tik jiems skirtus repelentus. Jų poveikio trukmė yra skirtinga (skaitykite repelento instrukciją).

Venkite aukštos žolės ir krūmų. Erkės mėgsta vietas, kur daug krūmų, aukšta žolė, ant žemės daug lapų. Būnant gamtoje patartina dažnai apžiūrėti save ir bendrakeleivius, ar neropoja erkės.

Nepamirškite **grįžus iš gamtos apžiūrėti drabužius ir kūną**. Erkės mėgsta įsisiurbti ten, kur plonesnė, drėgnesnė oda. Visų pirma, reikia apžiūrėti už ausų, pažastis, kirkšnį, bambą, pakinklius, po krūtėmis ir visur kitur. Mažiems vaikams apžiūrėti galvą, kaklą. Vilkėtus drabužius patariama pakabinti negyvenamoje patalpoje arba saulėje vietoje.

Kryžiažodžio atsakymus **SIŪSKITE** trumposiomis SMS žinutėmis

8-605 99998

SMS žinutėje rašykite **atsakymą ir vardą, pavardę**.

Atsakymus siųskite iki liepos 8 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kryžiažodžio (Nr. 11) atsakymas: **PUDINGAS**

Vertikaliai: *Geniali. VII. Abrakas. Padvasa. Kruk. Imtinai. Įsėsti. Aruba. Resvi. Scinkas. ITAR. Jarila. Pakasas. Ės. Kėkštas.*

Horizontaliai: *Relaksacija. Itakė. Kirvis. Naras. Amt. Kris. Plastika. Lak. Ibai. Stasė. Nar. Vakare. Ikrius. Miau. BV. Skraidymas.*

Knyga „Žmogus, šaudantis nuodais“ laimėjo DAIVA ZINKEVIČIENĖ. Prizą atsiimti redakcijoje, Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš tai susitarus tel. 8-605 99998.

Neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo simbolis

Raimundas KAMINSKAS, Arvydas GELŽINIS, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. 2022-uosius Seimas paskelbė Romo Kalantos metais, o praėjusį mėnesį minėtos jo pasiaukojimo 50-osios metinės. 1972 m. gegužės 14 d., sekmadienio vidurdienį Kaune, sodelyje prie Muzikinio teatro devyniolikmetis apsipylė benzinu ir, šaukdamas „Laisvę Lietuvai!“, padegė save. Atskubėję greitosios pagalbos medikai Romą į ligoninę išvežė jau netekusį sąmonės. Pastangos išgelbėti gyvybę buvo nesėkmingos. Jo užrašų knygelėje, kuri pateko į KGB rankas, liko įrašas: „Dėl mano mirties kalta tik santvarka“.

Kovojo su melu ir neteisybe

Romas Kalanta gimė 1953 m. vasario 22 d. Alytuje, Elenos ir Adolfo Kalantų šeimoje, kurioje, be jo, augo dar du broliai, vyresnysis Antanas (g. 1945 m.) ir jaunesnysis Arvydas (g. 1958 m.). 1963 m. šeima persikėlė gyventi į Kauną. Romo tėvas dirbo Kauno politechnikumo direktoriaus pavaduotoju, vėliau sandėlininku, mama – vidurinėje mokykloje.

R. Kalantos mokyklinėse charakteristikose nurodoma, kad „buvo apsiskaitęs, rašė eilėraščius, sportavo, grojo gitara“, „lėtas, taikaus būdo, gana uždaras, mėgstantis analizuoti, nelinkęs atvirai bičiuliautis“, „kovojo su melu ir neteisybe“. Buvo vienas iš to meto daugelio jaunuolių, kurie, protestuodami prieš sovietinį saviraiškos laisvės varžymą, nešiojo ilgus plaukus. Mėgo „The Beatles“ muziką. Religinė motina vaikus auklėjo katalikiška dvasia, todėl jis neslėpė esąs praktikuojantis katalikas.

1971 m. jis pašalintas iš komjaunimo, tais pačiais metais turėjo baigti vidurinę mokyklą, tačiau neišlaikė istorijos egzamino, nes nesirėmė marksistinėmis-lenininėmis dogmomis. Tikėtina, kad Romas jau buvo patekęs į KGB akiratį ir dėl to jam sutrukdė baigti mokyklą. Tuomet Romas perėjo mokytis į Kauno 5-ąją vakarinę (pamaininę) vidurinę mokyklą.

Laidotuvės įsikišus saugumui

To meto Lietuvos patriotiškas jaunimas iš

užsienio radijo stočių žinojo, kad 1969 m. Prahoje, protestuodamas prieš politinę santvarką susidegino Janas Palachas, Rygoje tą patį, neapsikęsdamas žydų diskriminacijos ir reikalaujamas suteikti nepriklausomybę Čekoslovakijai, padarė žydų tautybės studentas Ilja Ripsas. Visa tai galėjo pastūmėti R. Kalantą priimti atitinkamą sprendimą.

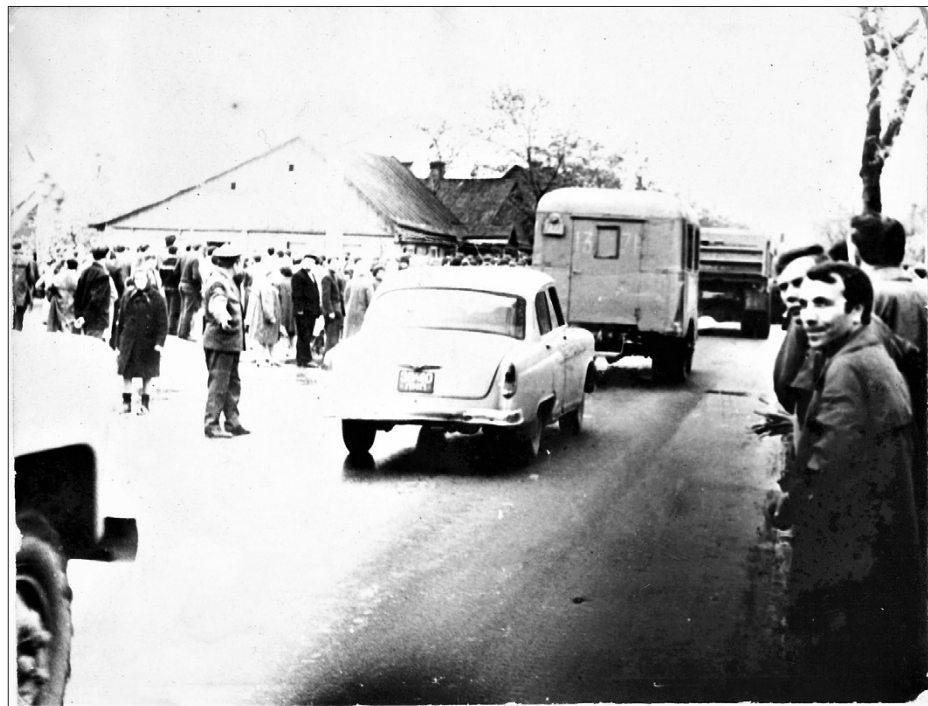
Nuėjusdamas galimą R. Kalantos poelgio įtaką antisovietinių veiksmų proveržiui, valdžia siekė užkirsti kelią viešam visuomenės pasipiktinimui per R. Kalantos laidotuves ir informacijos patekimui į užsienį. Todėl, įsikišus saugumui, laidotuvės surengtos gegužės 18 d. 14 val., dviem valandomis anksčiau, nei buvo numatyta, ir kitose, nei planavo artimieji, kapinėse – Romainiuose. 1972 m. gegužės 18 d. į 16 val. numatytas laidotuves prie R. Kalantos namų Panerių g. 34 susirinko gausus būrys žmonių. Paaiškėjus, kad laidotuvės jau įvyko, minia patraukė į centrą ir laidotuvėms skirtas gėles padėjo R. Kalantos žūties vietoje, iš tulpių sudėliojo žodį LIETUVA. Kauno politechnikumo pirmakursis Rimantas Baužys perskaitė prieš dieną parašytą Laisvojo Lietuvos jaunimo manifestą, kuriame kaltino jaunimą persekiojančią KGB ir sovietinę miliciją.

Suėmimai, atpažinimai, teismo sprendimai

Jaunimo protesto žygis nuo R. Kalantos namų iki jo susideginimo vietos išsitęsė į gegužės 18-ąją ir 19-ąją trukusias masines demonstracijas, susirėmimus su milicijos pareigūnais. Žinoma, kad šiose demonstracijose dalyvavo jaunimo ne tik iš Kauno, Vilniaus, bet ir bendraamžių iš Latvijos ir Estijos.

Daugiau nei trys tūkstančiai protestuotojų Laisvės alėjoje skandavo „Laisvę Lietuvai!“, „Šalin okupantus!“, „Rusai, lauk iš Lietuvos“. Mieste platinti atsišaukimai „Tegyvuoja nepriklausoma Lietuva!“, „Tegyvuoja gegužės 18-oji!“ Šie antisovietiniai protestai tuo metu buvo vieni gausiausių Sovietų sąjungoje. Valdžia malšinti manifestantus pasitelkė miliciją, desantininkų, Vidaus reikalų kariuomenės specialius būrius.

Gegužės 20-ąją į Kauno „Laisvės“ kino

Romo Kalantos laidotuvių diena (1972 m. gegužės 18-oji) prie jo namo Panerių gatvėje. Nuotrauka iš Algirdo Babrausko archyvo, autorius nežinomas

teatrą buvo sukviesti aukštųjų ir vidurinių mokyklų vadovai, partiniai organizatoriai, komjaunimo lyderiai, profsąjungų aktyvistai. KGB pareigūnai jiems keletą kartų demonstravo kino juostą, kurioje užfiksuotas jaunimas Laisvės alėjoje ir miesto sodelyje, kur susidegino R. Kalanta, užsirašinėjo atpažintųjų duomenis. Vėliau šie kadrai tokiu pačiu tikslu rodyti įmonių vadovams „Planetos“ kino teatre. Per protesto demonstracijas ir po atpažinimų iš viso suimti 402 asmenys.

Aktyviausiems 1972 m. gegužės 18–19 d. Kauno įvykių dalyviams iškeltos baudžiamosios bylos, Vytautas Kaladė, Antanas Kačinskas, Rimantas Baužys, Kazys Grinkevičius, Vytautas Žmuida, Jonas Prapuolenaitis, Juozas Macijauskas, Virginija Urbonavičiūtė nuteisti laisvės atėmimu nuo vienerių iki trejų metų. Dalis proteste dalyvavusių studentų buvo pašalinti iš aukštųjų mokyklų ir paimti į sovietinę kariuomenę.

Aidas per visą Lietuvą

1972 m. susidegino ir daugiau asmenų, tikėtina, R. Kalantos pavyzdžiu. Gegužės 29 d. Varėnoje, prieš tai iškėles Trispalvę, tai padarė V. Stonys, birželio 3-ąją Kaune – Andrius Andriuškevičius, birželio 22-ąją Šiauliuose – keturiasdešimtmetis Juozapas Baracevičius. Tačiau šie faktai nuslėpti nuo visuomenės ir didesnio atgarsio nesulaukė. Kraštutinė protesto forma – savižudybė susideginant – neišnyko ir vėliau.

Siekiant sumenkinti R. Kalantos poelgi, KGB iniciatyva buvo sudaryta teismo medicinos ekspertų komisija, kuri nustatė, kad neva jis sirgo šizofrenija ir negalėjo suprasti tikrosios savo veiksmų prasmės. Tačiau tai įrodo tik tiek, kad dalis Lietuvos psichiatrų buvo verčiami bendradarbiauti su KGB. 1989 m. sudarytai psichiatrų komisijai nepavyko rasti jokių duomenų, kad Romas būtų sirgęs psichikos liga.

Kauno demonstracijų aidas nuvilnijo per visą Lietuvą. Miestuose ir miesteliuose KGB fiksavo padidėjusį skaičių išplatintų antisovietinių atsišaukimų ir Trispalvės iškėlimo atvejų. 1972 m. birželio naktį prie Kauno-Klaipėdos plento, netoli Ariogalos Vilniaus studentai pastatė metalinį kryžių su užrašu: „Romui Kalantai, pasiaukojusiam už

Lietuvą.“ Jis, valdžios nurodymu, netrukus buvo sunaikintas. Mokyklose moksleiviai švarko atlapų vidinėse pusėse ėmė segėti nepriklausomos Lietuvos simboliką.

Auka ant nepriklausomybės aukuro

Šie įvykiai nuaidėjo ir per pasaulį, buvo plačiai nušviesti Vakarų spaudoje, kartu primenant ir Lietuvos inkorporavimo į Sovietų sąjungą aplinkybes. Jau 1972 m. gegužės 20 d. pasaulį pasiekė žinios apie Romo žūtį, neramumus Kaune. Vėliau JAV lietuvių bendruomenės nariai kiekvienais metais prisimindavo R. Kalantos auką. Kartu tai buvo dar viena proga priminti pasauliui apie Lietuvos nepriklausomybės siekį. Užsienyje gyvenantys lietuviai rengė minėjimus, leido knygas, pašto ženklus, statė paminklus ir kitus atminimo simbolius lietuvių bendruomenių susibūrimo vietose. R. Kalanta tapo neginkluotojo antisovietinio pasipriešinimo simboliu.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę išleistas potvarkis jo kapą laikyti vietinės reikšmės istorijos paminklu. Apie R. Kalantą ir vadinamąsias Kalantines 1990 m. pastatytas dokumentinis filmas „Fontano vaikai“ (rež. Raimundas Banionis ir Andrius Šiuša), parašytos knygos: Juozo Grušio-Žilvinio „Po ugnies ženklų“ (1999 m.), Egidijaus Aleksandravičiaus ir Kastyčio Antanaičio „Romo Kalantos auka: 1972 metų Kauno pavasaris“ (2002 m.), Gintauto Iešmanto poezijos knygelė „Kauno elegija“ (1997 m.). Neramumai, vykę Kaune po R. Kalantos susideginimo, ekranizuoti filme „Emilija iš Laisvės alėjos“ (rež. Donatas Ulvydas, 2017 m.).

Lietuvos Prezidento 2000 m. birželio 30 d. dekretu R. Kalanta (po mirties) apdovanotas Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Didysis kryžius). 2002 m., Seimo nutarimu, Romo Kalantos aukos diena, gegužės 14-oji, įtraukta į atmintinų dienų sąrašą ir paskelbta Pilietinio pasipriešinimo diena.

2002 m. gegužės 14 d. Kaune atidengtas žūties vietą įamžinantis paminklas „Aukos laukas“ ir įrašas grindinyje: „Romas Kalanta 1972“ (skulpt. Robertas Antinis jaunesnysis, arch. Saulius Juškys).

Romo Kalantos žūties paminėjimo šūkis ant automobilio Čikagoje (JAV). XX a. 7-8 dešimtmetis. C. Genučio nuotrauka iš Raimundo Kaminsko archyvo

Ekspozicija po dangumi

Džiuljeta GRIŠKUTĖ, Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus. Karo technikos ekspozicija (VI fortas, K. Baršausko g. 101) savaitgaliais dirba ilgiau - iki rugsėjo 30 d. organizuojamos papildomos ekskursijos šeštadieniais ir sekmadieniais 16 ir 17 valandomis.

Ekspozicijoje 150 eksponatų, pritaikytų va-

žiuoti, plaukti, skristi, stebėti dangų, naikinti priešą. Atskiros aikštelės skirtos Karinėms jūrų, oro inžinerijos ir logistikos pajėgoms.

Ekskursijas galima užsisakyti ne tik lietuvių, bet ir anglų bei rusų kalbomis. Iš anksto įspėjame, jog ekspoziciją galima aplankyti tik su gidu. Fortas yra didelis, ne iki galo sutvarkytas, tad, deja, šiuo metu negalime

lankytojui leisti vienam laisvai vaikštinėti. Tačiau vaikščioti su gidu yra didelis privatumas – sužinosite daug informacijos, kurios nėra informacinėse lentelėse.

Užsiregistruoti į ekskursiją ir sužinoti dominančią informaciją galite paskambinę telefonu (8-660) 07135.